

UČÍME O GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – KONFERENCE (NEJEN) PRO PEDAGOGY

Vzdělávací organizace ARPOK, o.p.s. uspořádala v rámci projektu *Učíme v souvislostech* první ročník konference zaměřené na globální rozvojové vzdělávání. Přes 40 účastníků z řad pedagogů a zástupců státní, soukromé i neziskové sféry společně diskutovalo, sdílelo zkušenosti a sbíralo inspiraci pro výuku v globálních souvislostech.

PŘIPRAVILA

Lenka Pánková, ARPOK, o.p.s.

Během panelové diskuze, která vyplnila dopolední část konference, hovořili zástupci státního, soukromého a neziskového sektoru o problematice důležitosti učení o globálních souvislostech. Pozvání do diskuze přijali:

• PhDr. Aleš Dvořák, Oddělení předškolního, základního a základního uměleckého vzdělávání, MŠMT ČR,

• Ing. Alena Fabičovicová, nakladatelství Didaktis,

• PhDr. Zuzana Hlavičková, expert, vedoucí přípravné skupiny stávající Národní strategie GRV (2009-2010),

• Mgr. Pavel Martinovský, Asociace učitelů dějepisu ČR,

• Mgr. Petra Skalická, vzdělávací program Varianty Člověk v tísni.

ARPOK je nezisková organizace, která přináší do škol globální rozvojové vzdělávání. Pomáháme učitelům, jak učit aktuální témata dneška (např. chudoba, migrace, odpovědná spotřeba), a otevřeně o nich mluvíme se žáky. O těchto tématech informujeme i veřejnost, a tak podporujeme otevřenou a tolerantní společnost a aktivní zapojení lidí do dění kolem sebe. www.arpok.cz

Anotace jednotlivých dílen

Humanitární pomoc a rozvojová spolupráce ve školách

(Kamila Zbuzková, Charita ČR)

Účastníci si v rámci workshopu zažili dvě konkrétní aktivity z metodik projektu HUMR, které jsou určené žákům 2. stupně ZŠ či SŠ. Projekt HUMR (Humanitární pomoc a rozvojová spolupráce ve školách) přenáší reálné zkušenosti humanitárních a rozvojových pracovníků z terénu do výuky a zprostředkovává žákům příležitost zapojit se do řešení konkrétních situací a problémů, s nimiž se tito pracovníci potýkají při své každodenní práci.

Rozvoj jinýma očima

(Kristýna Hrubanová, NaZemi)

Jak rozumíme pojmu rozvoj a co nebo koho považujeme za rozvinuté? Během workshopu hledali účastníci odpověď na tuto otázku, přičemž se zaměřili na to, čím je naše vnímání rozvoje ovlivněno a jaké může mít reálné důsledky. Diskutovali také, jak mohou rozvoj vnímat jiní lidé a skrz jaká kritéria lze na měření rozvoje nahlížet.

Velké otázky o světě

(Petra Skalická,

Varianty Člověk v tísni)

Na workshopu měli účastníci příležitost „filozofovat“ a získat základní představu o metodice Filozofie pro děti. Tato metoda umožňuje nejen dětem vést společný dialog a jeho prostřednictvím hledat odpovědi na „velké“ otázky, naslouchat různým myšlenkám a zkoumat různé problémy a témata současného světa. Filozofie pro děti podporuje myšlení, které je angažované, spolupracující, kritické a tvořivé.

Odpovědné cestování

(Petra Dostálová, ARPOK)

Jaká jsou pozitiva a negativa našeho cestování? Jaké máme možnosti při výběru ubytování a stravování během naší dovolené? Podle čeho se rozhodujeme – jaká jsou kritéria naší volby? Přemýšlíme nad dopady naší volby na místní obyvatelstvo? Účastníci si prožili výukovou lekci na téma odpovědný turismus z publikace „Jonáš cestuje“.

↗ Panelová diskuze

Účastníci se s panelisty téměř jednohlasně shodli na nutnosti věnovat se ve školách výuce o globálních souvislostech. Z diskuze vzešlo hned několik námětů, jimiž je potřeba se nadále zabývat. Důraz by měl být kladen na lepší využití potenciálu průřezových témat a mezipředmětových vazeb, které dnešní rámcové vzdělávací programy umožňují. Za podstatné bylo označeno větší zapojení zástupců vedení škol a nezbytnost jejich účasti na akcích podobného charakteru. Nelehkou se ukázala dobrá orientace v rozmanité

nabídce vzdělávacích materiálů a výběr těch opravdu kvalitních. Úsilí škol by mělo směřovat k lepšímu poznání „svého klienta,“ tedy žáků, rodičů i široké veřejnosti. Neméně důležité by mělo být vzájemné sdílení, a to jak mezi kolegy ve škole, tak napříč organizacemi a institucemi, které se vzdělávání věnují.

Odpolední blok byl věnován praktickým workshopům z dílen neziskových organizací, které jsou hlavními hráči na poli globálního rozvojového vzdělávání v ČR. Účastníci se věnovali

Proč je důležité učit o globálních souvislostech?

Anketa mezi účastníky konference

Milada Zbořilová

ZŠ a MŠ Újezd

Svět se prolíná, není možné se separovat na jednom místě. Lidé by se tomu měli umět přizpůsobovat.

Filip Worm

Gymnázium Jeseník

Jednak si myslím, že studentům to propojí jejich svět, ve kterém žijí, s tím, co je kolem. Vidí souvislosti ve věcech, které používají, v názorech, které mají, v hudbě, kterou poslouchají. Zároveň vnímám, že mohou být aktivnější. Kolikrát vnímám, že jsou takoví

„vyhořelí“. Vnímám, že cíl nás učitelů je povzbudit je, že i malá kapka má smysl.

Hana Vacková

Gymnázium Olomouc-Hejčín

Celý svět a náš skutečný život je o souvislostech, proto je nutné to ve škole dětem také vysvětlovat.

Jiří Vymětal

ZŠ Nemilany – Olomouc

Všichni jsme součástí nějakého velkého celku, to bychom měli pochopit a najít si svou zodpovědnost a postavit se k ní čelem.

Zonna Bařinková

Česká školní inspekce

Myslím si, že je potřeba učit se nejenom o globálních souvislostech, ale protože v životě všechno souvisí

humanitární pomoci, rozvojové spolupráci, odpovědnému cestovnímu ruchu, či přemýšleli nad tím, jak poutavě učit o složitých tématech dnešního světa.

V průběhu dne byla k dispozici ukáзка rozmanitých metodických materiálů k výuce globálních témat.

„Myslím, že se nám podařilo v Olomouci vytvořit výjimečnou příležitost pro diskusi pedagogů s odborníky. Letošní konference byla první celodenní konferencí o globálním rozvojovém vzdělávání v Olomouci a rozhodně na

ni chceme v příštích letech navázat. Nejen proto, že z diskuze vyplynula spousta otázek, ale také proto, že v Olomouci se doposud akce podobného typu nekonala a my si myslíme, že je to škoda, protože jak se ukázalo zájem a potenciál tu je,“ uvádí Lenka Pánková, organizátorka akce.

*Konference se konala v rámci Evropského roku rozvoje a byla pořádána za podpory České rozvojové agentury a Ministerstva zahraničních věcí v rámci Programu zahraniční rozvojové spolupráce a za podpory Olomouckého kraje. **mv***

↗ Dílna Odpovědné cestování

se vším, tak o všech souvislostech a o tom, jak já jako osobnost můžu přispět k rozvoji své komunity a potažmo celého světa. A že je potřeba si uvědomovat, co všechno ovlivňuje náš život a jak my ovlivňujeme život ostatních, třeba svými postoji, svou prací...

Zuzana Hlavičková

expert na globální rozvojové vzdělávání

Úkolem učitelů by mělo být dětem pomoci se zorientovat v dnešním světě. Děti si umí z internetu a sociálních sítí informace získat velmi rychle. Ale jak se v nich zorientovat? Jak je třídit? Jak k nim přistupovat? Není to jen otázka občanské nauky nebo dějepisu, nebo zeměpisu, ale

je to otázka veškeré výuky ve škole i v jiných předmětech.

Petra Skalická

Vzdělávací program Varianty, Člověk v tísni

Vnímám jako důležité, abychom se na globální souvislosti nedívali pouze z negativního pohledu, aby to nebylo jen o těch problémech. Je důležité se dívat s optimismem dopředu, svět je dnes natolik propojený, že nelze udělat krok zpět. Je to tedy nutno učit o globálních souvislostech. Je důležité se zamýšlet, že u globálních souvislostí neexistuje pouze rozměr vnějšího světa, ale také začít přemýšlet sami od sebe, kde vlastně je to moje místo v dnešním světě.

mv

NAPSALI NÁM

HROU ZA VÝLOHOU

AUTORKA

Markéta Klempířová

To, že tradiční škola není jako institucionální vzdělávání nic moc, víme dlouho. Zneklidní nás to však panicky až ve chvíli, kdy pravidlo spádovosti vyvrhne naše dítě tam, kde se necítíme vůbec dobře a vzdělávání opravdu za moc nestojí. Rozhodně se dnes nejedná o možnost vybrat si školu či učitele. A takhle se to dotklo právě i nás...

Paní učitelka si v první zářijový den stoupla na stupínky a řekla rodičům: „**Děti škola nebaví. S tím se musíte smířit, to je realita. Já se budu snažit jim to alespoň občas zpříjemnit.**“ Zalekla jsem se a napadlo mě založit spolek rodičů, kteří své děti budou vzdělávat jinak, protože podle mě jsou všechny děti přirozeně zvědavé a když mají motiv, leží v učení třeba celý den a nechtějí přestat! Ten klíč je totiž v zažehnutí ohně, nikoli v plnění nádob.

V říjnu paní učitelka řekla, že dětem už začne místo razítek dávat známky, protože se jich nemohou dočkat. Vlekala jsem se a napsala jsem koncept své domácí školy. Já si totiž myslím, že známky chce hlavně paní učitelka a rodiče, kteří si namlouvají, že z nich dokážou vyčíst, co dítěti jde nebo ne. Nejspíše z nějakého důvodu setrvačnosti a historické podmíněnosti skutečně něco vyčtou, ale o úrovni znalostí se, promiňte mi tu nesmlouvavost, nedozví nic. Děti se radují ze svých pokroků a světa, div se, známky k tomu vůbec nepotřebují.

V listopadu jsem se byla podívat ve vyučování. **Paní učitelka žákovi řekla: „Nepracuj napřed, víš, že to nemám ráda!“** Otočila jsem se k oknu a několikrát se zhluboka nadechla. Doma jsem pak napsala stanovky svého sdružení a nazvala jsem ho Za výlohou. Chci, aby všichni viděli, co dělám a třeba i zaslechli, co dětem říkám, protože chci ukázat, že rychlejší děti potřebují přidat plyn a nikoli přišlápnout brzdu! Naše domácí škola bude za velkou výlohou, abychom mohli zprostředkovávat moderní vyučování všem.

Výsledkem mého setkání s tradiční státní školou je spolek Za výlohou a v září 2015 otevíráme v Praze 6 dvě skupinky domácího vzdělávání se 12 dětmi ve skupině. Téma předkládáme dětem jako problém k hledání řešení, nikoli jako lžičku rybiho tuku, kterou je potřeba spolknout. Máme nástroje, jak učit děti se učit, máme pro každého právě tolik, kolik zvládne. Nabízíme osobnostní rozvoj, bezpečí, důvěru, přátelství, respekt a toleranci. Učíme se spoluprací, prožitkem a přímou zkušeností, činnostním a projektovým učením.

Bez výčitek, výsměchu, ponižování, porovnávání nebo zostuzování. Nejsme žádná alternativa, jsme profesionální pedagogové a naše práce je z ulice vidět. Poskytujeme také veškerý servis pro rodiče, kteří chtějí své děti vzdělávat doma sami.

Více na www.hrouzavylohou.cz, www.facebook.com/zavylohou. **mv**